

مهندسی معماری

هدف

رشته معماری دارای دو جنبه هنری و فنی است که درسهای طراحی، زیبایی شناسی و نحوه زیبا کردن حجمها، نماها و پلانها به هنر بر می‌گردد و دروسی مثل سازه‌های بتنی و فلزی، مقاومت مصالح، ایستایی، تاسیسات مکانیکی و الکتریکی به جنبه فنی این رشته مربوط می‌شود. در این رشته دروس هنری اهمیت بیشتری داشته و دروس علمی و فنی در راستای دروس هنری است برای مثال یک معمار در طراحی خانه باید فضای آرامش‌بخشی را ایجاد کند تا باعث اضطراب، خستگی و دلتنگی نگردد. کاری که بیش از رعایت اصول فیزیکی مثل نور و صوت، نیاز به آشنایی با اصول زیبایی‌شناسی دارد.

ماهیت

معماری ترکیب، طراحی و پدیدآوردن فضای زیست انسان در طبیعت است؛ که این فضا می‌تواند مسجد، بیمارستان، مسکن، مدرسه و یا هر فضای دیگری باشد که شهر را به وجود می‌آورد. دوره کارشناسی مهندسی معماری دوره‌ای است حرفه‌ای که پرورش استعداد خلاقه، انتقال دانشها و مهارتهای عمومی حرفه معماری و حصول کارآیی عمومی در این رشته را هدف قرار می‌دهد. در راستای هدف فوق سعی شده است که در برنامه‌ریزی این دوره حداکثر بهای ممکن به پروژه‌های طراحی معماری و دروس فنی و نظری پیرامون آن داده شود. دوره کارشناسی معماری حداقل چهارسال به طول می‌انجامد. پیش از شروع دوره، یک نیمسال به عنوان پیش نیاز ارائه می‌گردد که جزو سنوات تحصیلی به حساب نمی‌آید ولی 8 واحد آن جز واحدهای دوره محسوب می‌گردد. فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی مهندسی معماری می‌توانند در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ادامه تحصیل دهند. تعداد کل واحدهای درسی دوره 140 واحد است و فارغ‌التحصیلان این دوره قادر به ایفای نقش در زمینه‌های زیر خواهند بود:

- 1- طراحی (تک بنا یا مجموعه زیستی کوچک)، از طرحهای اولیه تا مراحل اجرایی کار و طراحی اجزاء و عناصر تشکیل دهنده بنا که این زمینه وظیفه محوری کار معمار را تشکیل می‌دهد.
- 2- همکاری با گروه مهندسان مشاوره معماری در جهت توسعه طرحها و تهیه نقشه‌های معماری مراحل یک و

- دو
- ۳- نظارت بر صحت انجام کار در عملیات اجرایی ساختمانی .
- ۴- مشارکت در مدیریت اجرایی پروژه‌های معماری .
- ۵- عضویت در کادر فنی شهرداریها و سازمانهای مشابه .
- ۶- تدریس در دوره‌های کاردانی و همینطور دبیرستانهای فنی حرفه‌ای و کار دانش آموزش و پرورش .

توانایی‌های مورد نیاز و قابل توصیه

دانشجوی این رشته علاوه بر توانمندی در طراحی و قدرت تجسم و خلاقیت، لازم است که در درس ریاضی بخصوص در هندسه قوی باشد چون برای آموزش فن و تکنیک معماری باید دروسی مثل هندسه کاربردی، هندسه مناظر و ریاضیات و آمار را مطالعه کرد .

دانشجوی معماری باید اطلاعات عمومی خوبی در زمینه تاریخ بخصوص تاریخ معماری ایران و جهان، جغرافیا، اقلیم‌شناسی، روانشناسی، مردم‌شناسی و اقتصاد داشته باشد. چون معماری برای رونق و شکوفایی خویش از تمامی این علوم استفاده می‌کند.

همچنین دانشجوی رشته معماری باید بتواند به زبان معماری مطلبش را روی کاغذ بیاورد یعنی از یک سو ذهنی قوی و خلاق داشته و از قدرت تجسم خوبی برخوردار باشد و از سوی دیگر طراحی چیره دست باشد تا بتواند به زبان معماری که همان طراحی بناها و فضاهای زندگی است، سخن بگوید.

معماری بیش از آنکه علم و تکنیک باشد، ذوق و سلیقه و استعداد است و معمار کسی است که طرحهای فردی‌اش با نقاشی و مجسمه‌سازی رقابت کند و در واقع بتواند مجسمه‌های کاربردی بسازد. به همین دلیل می‌توان گفت که معمار یک هنرمند است و باید مانند هر هنرمند دیگری چشم، ذهن و دستی توانا داشته باشد تا بتواند به یاری چشم و با تکیه بر ذخیره فرهنگی خود بخوبی ببیند و سپس با ذهنی پویا آنچه را که دیده است به تحلیل کشیده و با احساس و عاطفه درآمیزد و در نهایت به یاری دست و با کمک گرفتن از دانش‌های فنی و تکنیکی طرحی نو را خلق کند .

با توجه به دروس خاص این رشته و نیاز به عکسبرداری، تهیه نقشه و ... به نظر می‌رسد در مقاطعی هزینه تحصیل در این رشته بالا باشد .

نکات تکمیلی

رشته معماری تا سال 78 در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته دانشجویان می‌پذیرفت و دانشجویان در طی شش سال، اطلاعات علمی و هنری لازم را برای طراحی یک بنا آموزش می‌دیدند و در نهایت پس از فارغ‌التحصیلی می‌توانستند از طراحی یک کیوسک گل‌فروشی گرفته تا طراحی مجتمع‌های مسکونی، تالارها و مجتمع‌های

ورزشی را برعهده بگیرند و یا به کارهای جنبی این رشته بپردازند. اما از سال 78 این رشته مانند سایر رشته‌های مهندسی در مقطع کارشناسی دانشجویان پس از فارغ‌التحصیل شدن در صورت علاقه‌مندی می‌توانند در آزمون کارشناسی ارشد شرکت کنند .

به عبارت دیگر طول دوره رشته معماری از 6 سال به 4 سال کاهش یافته و در نتیجه تعدادی از دروس این رشته که شامل دروس هنری پیشرفته و تخصصی می‌شود، از مقطع کارشناسی حذف شده است .

حال سوال اینجا است که آیا فرصت‌های شغلی فارغ‌التحصیل مهندسی معماری با مدرک کارشناسی با فارغ‌التحصیل مهندسی معماری که دارای مدرک کارشناسی ارشد است، متفاوت می‌باشد؟

متأسفانه در آزمون سراسری از داوطلبان رشته معماری ، آزمون تخصصی معماری گرفته نمی‌شود و به همین دلیل بعضی از دانشجویان پس از ورود به دانشگاه تازه متوجه می‌شوند که به رشته معماری علاقه‌ای ندارند و در نهایت پس از 6 سال تحصیل نمی‌توانند به عنوان یک معمار هنرمند وارد بازار کار شوند. اما در حال حاضر دانشجویان می‌توانند پس از پایان دوره لیسانس در صورت علاقه‌مندی در یکی از گرایشهای شهرسازی، مرمت و احیاء بناها ، معماری منظر و یا معماری تخصصی ادامه تحصیل دهد و یا این که زودتر وارد بازار کار شده و به عنوان معمار فنی به طراحی تک‌بناها یا مجموعه‌های زیستی کوچک پرداخته و یا ناظر اجرای طرح و سرپرست دفاتر مشاوره باشد .

وضعیت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر

امکان ادامه تحصیل در این رشته با توجه به اینکه از سال 78 ، در مقطع کارشناسی ارشد به کارشناسی تبدیل شده است، در مقطع کارشناسی ارشد در گرایشهای : برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای ، طراحی شهری، معماری منظر، مرمت و احیاء بناها و بافتهای تاریخی میسر است .

رشته‌های مشابه و نزدیک به این رشته

تا حدودی مهندسی عمران نزدیک به این رشته می‌باشد .

مهندس عمران با منطق صحبت می‌کند اما مهندس معمار از فرهنگ، هویت و زیبایی سخن می‌گوید، به عبارت دیگر معماری در طراحی یک بنا علاوه بر رعایت اصول فنی به جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی ، روانشناسی و زیبایی‌شناسی توجه دارد در حالی که مهندس عمران در طراحی یک بنا تنها به ایستایی و مقاومت آن توجه می‌کند. به همین دلیل اگر فضاهای زیست تنها توسط مهندس عمران ساخته شود، شاهد نابه‌هنجاری‌هایی خواهیم بود که موجب اضطراب ، نگرانی و آلودگی صوتی خواهد شد.

آینده شغلی و بازار کار

با توجه به این که در سطح کارشناسی به جنبه‌های فنی معماری توجه بیشتری می‌شود، در نتیجه فارغ‌التحصیل این رشته می‌تواند به ساختمان سازی (طراحی فنی ساختمانهای مختلف) بپردازد اما فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد چون جنبه‌های هنری معماری را آموزش دیده است، بیشتر به هنر معماری می‌پردازد. در یک مثال می‌توان گفت که نوع کار لیسانس و فوق لیسانس معماری مثل نوع کار پزشک عمومی و پزشک متخصص است. یعنی لیسانس معماری به کلیات معماری می‌پردازد و فوق لیسانس معماری به صورت تخصصی در این رشته فعالیت می‌کند.

اگر یک مهندس معماری بخواهد فقط در تهران یا در شهرهای بزرگ کار کند فرصتهای شغلی فراوانی برایش وجود ندارد. اما در شهرهای کوچک کمبود مهندس معماری کاملاً احساس می‌شود تا جایی که در بعضی از شهرها کار یک مهندس معماری را تکنسین عمران انجام می‌دهد.

در حال حاضر دانشجوی می‌تواند پس از پایان دوره لیسانس در صورت علاقه‌مندی در یکی از گرایشهای شهرسازی، مرمت و احیاء بناها، معماری منظر و یا معماری تخصصی ادامه تحصیل دهد و یا این که زودتر وارد بازار کار شده و به عنوان معمار فنی به طراحی تک بناها یا مجموعه‌های زیستی کوچک پرداخته و یا ناظر اجرای طرح و سرپرست دفاتر مشاوره باشد.

مهندس معمار علاوه بر طراحی بناها می‌تواند به طراحی و ساخت ماکت و طراحی معماری داخلی بپردازد و یا به عنوان ناظر ساخت فعالیت کند. در ضمن فارغ‌التحصیل معماری آمادگی کار در رشته‌های مرتبط با معماری مثل طراحی صحنه و یا طراحی صنعتی را نیز دارد.

وضعیت نیاز کشور به این رشته در حال حاضر

مطابق موارد گفته شده در قسمت آینده شغلی، بازار کار و درآمد به نظر می‌رسد در شهرهایی غیر از تهران و حتی روستاها و شهرستانها امکان کاربری فارغ‌التحصیلان به راحتی میسر باشد و در این مورد احساس نیاز می‌شود.

منبع: سایت کنکور دات این